

INNOWACYJNE
METODY NAUCZANIA
DZIECI Z UPOŚLEDZENIEM
UMYSŁOWYM W POWIECIE
LUBELSKIM

Program innowacyjny

METODA TOMATISA JAKO WSPOMAGANIE ROZWOJU UCZNIÓW Z UMIARKOWANYM STOPNIEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI UMYSŁOWEJ

Realizowany w ramach projektu EFS Program Operacyjny Kapitał Ludzki
„Innowacyjne metody nauczania dzieci z upośledzeniem umysłowym
w powiecie lubelskim”

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WSTĘP

Rewalidacja osób z niepełnosprawnością umysłową jest procesem długotrwałym, umożliwiającym osiągnięcie optymalnego poziomu rozwoju psychofizycznego i społecznego. Jednak uzyskane efekty często są niezadowalające, szczególnie w odniesieniu do osób z umiarkowanym stopniem upośledzenia umysłowego. Dlatego poszukuje się wciąż nowych metod, które mogłyby zwiększyć skuteczność prowadzonych oddziaływań rewalidacyjnych. Opracowana przeze mnie innowacja dotyczy stymulacji rozwoju uczniów z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności umysłowej z wykorzystaniem *Metody Tomatisa* (tzw. *stymulacji audio-psycho-lingwistycznej – SAPL*). Metoda ta jest z powodzeniem stosowana w terapii dzieci z takimi zaburzeniami, jak np. autyzm, zespół Aspergera czy nadpobudliwość psychoruchowa. Jest jednak stosunkowo mało rozpowszechniona ze względu na specjalistyczny sprzęt niezbędny do diagnozy i terapii oraz konieczność posiadania przez osobę prowadzącą odpowiednich kwalifikacji.

U coraz większej grupy naszych uczniów z umiarkowanym stopniem upośledzenia umysłowego można zaobserwować nasilenie dysfunkcji znacznie obniżających, czy wręcz uniemożliwiających im samodzielne funkcjonowanie w najbliższym środowisku. Dysfunkcje te przejawiają się m.in. różnorodnymi zaburzeniami kompetencji językowych i komunikacyjnych, trudnościami w opanowaniu elementarnych wiadomości o otaczającym świecie oraz zaburzeniami sfery społecznej i emocjonalnej. Terapia *SAPL* przynosi pozytywne efekty m. in. jako wspomaganie terapii pedagogicznej, logopedycznej i psychologicznej.

Wprowadzenie innowacji nie tylko poszerzy zakres oddziaływań terapeutycznych placówki w odniesieniu do uczniów z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności umysłowej, lecz także umożliwi im osiągnięcie optymalnego poziomu rozwoju poznawczego, emocjonalnego i społecznego.

SPIS TREŚCI

1. Autor innowacji	str.3
2. Osoby wdrażające	str.3
3. Termin wprowadzenia innowacji	str.3
4. Miejsce realizacji	str.3
5. Opis innowacji	str.3
6. Zadania szkoły	str.5
7. Cele programu	str.5
8. Zakres treści	str.6
9. Zastosowane zestawy programów	str.10
10. Sposób ewaluacji	str.18
11. Karta wdrożenia innowacji	str.22

I. AUTOR PROGRAMU

Beata Celuch – Kwiecień: nauczyciel SOSW w Bystrzycy

II. OSOBY WDRAŻAJĄCE INNOWACJĘ

Beata Celuch – Kwiecień: w/w nauczyciel SOSW w Bystrzycy

III. TERMIN WPROWADZENIA INNOWACJI: 09.2010 r.

IV. MIEJSCE REALIZACJI:

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Bystrzycy k/Lublina

V. OPIS INNOWACJI

Problemy z uwagą i koncentracją, trudności z nauką, komunikatywnością oraz zaburzenia zachowań społecznych występujące u naszych uczniów wynikają przede wszystkim z samego upośledzenia umysłowego. Wiele z nich można jednak w pewnym stopniu korygować poprzez odpowiednią terapię. Niestety u coraz większej grupy dzieci tradycyjne, stosowane od lat formy oddziaływań rewalidacyjnych nie dają oczekiwanych rezultatów. Na spotkaniach *Zespołów klasowych* dotyczących uczniów z umiarkowanym stopniem upośledzenia umysłowego coraz częściej pojawia się problem nieznaczących bądź nietrwałych efektów pracy prowadzonej w ramach zajęć dydaktyczno – wychowawczych oraz zajęć rewalidacji indywidualnej.

Dzieci przebywające w naszej placówce mają utrudniony dostęp do specjalistycznych form terapii, innych niż prowadzone w ośrodku. Trudności te wynikają głównie z miejsca zamieszkania (dzieci pochodzą przede wszystkim ze środowisk wiejskich), trudnej sytuacji materialnej rodzin oraz niskiej świadomości rodziców (często są to rodziny niewydolne wychowawczo, czy wręcz patologiczne). Stąd też wspieranie rozwoju uczniów w dużej mierze zależy od działań podjętych na terenie placówki.

Przedstawione powyżej spostrzeżenia oraz efekty jakie daje *Metoda Tomatisa* w terapii rozmaitych zaburzeń, zwróciły moją uwagę na możliwość jej zastosowania w odniesieniu do uczniów z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności umysłowej. *Stymulacja audio-psycho-lingwistyczna* poprzez usprawnianie czynnego słuchania wywiera wpływ na poziom funkcjonowania człowieka w otoczeniu. Poprawia m. in. zdolność koncentracji, jakość uczenia się, wpływa na rozwój zdolności komunikacyjnych i językowych oraz poprawia jakość zachowań społecznych. Szerokie

spektrum wykorzystania tej metody daje szansę usprawnienia zaburzonych funkcji wśród dzieci z umiarkowanym stopniem upośledzenia umysłowego.

Przed przystąpieniem do tworzenia innowacji przedstawiono we wrześniu 2009 r., na spotkaniach *Zespołów klasowych* propozycję dodatkowego wsparcia rozwoju uczniów z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności umysłowej z wykorzystaniem *SAPL*. Propozycja ta zyskała aprobatę członków poszczególnych zespołów. Wprowadzenie innowacji ma charakter metodyczny i wynika z potrzeby dodatkowej stymulacji rozwoju tych uczniów. Opracowana innowacja wychodzi poza *Podstawę programową kształcenia ogólnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym w szkołach podstawowych i gimnazjach*, jednak jest spójna z zawartymi w niej celami edukacyjnymi. *Metoda Tomatisa* będzie wykorzystana jako wspomaganie procesu rewalidacyjnego. Nie zastępuje ona jednak oddziaływań dydaktyczno – wychowawczych oraz terapii prowadzonej w ramach zajęć rewalidacji indywidualnej czy psychoterapii, lecz stanowi ich uzupełnienie i wpływa na zwiększenie ich skuteczności. Poprzez oddziaływanie na różne sfery *SAPL* wpłynie na podniesienie poziomu ogólnego funkcjonowania uczniów poddanych terapii.

Trening uwagi słuchowej obejmuje zazwyczaj od 60 do 120 seansów przeprowadzanych w trzech sesjach, między którymi stosowane są przerwy. Każda sesja rozpisana jest na poszczególne dni (tzw. programy standardowe). Codzienny seans trwa dwie godziny, podczas którego wykorzystuje się cztery nagrania muzyczne. Przed rozpoczęciem terapii oraz po każdej sesji wykonuje się tzw. *Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej*.

Po zakwalifikowaniu uczniów do terapii *metodą Tomatisa*, które będzie odbywało się na spotkaniach *Zespołów klasowych* zostanie przeprowadzona indywidualna diagnoza wstępna. Wyłoniona ośmioosobowa grupa uczniów o podobnych zaburzeniach zostanie poddana terapii z wykorzystaniem programu wyjściowego, po którym przeprowadzona będzie diagnoza właściwa. Od jej wyników zależy dobór kolejnych programów. Ocena efektów terapii zostanie dokonana po jej zakończeniu.

Zajęcia obejmują diagnozę i terapię *metodą stymulacji audio-psycho-lingwistycznej* w łącznym wymiarze 140 godzin. Będą prowadzone w odniesieniu do jednej, ośmioosobowej grupy uczniów, u których dotychczasowe formy oddziaływań rewalidacyjnych nie dały zadowalających efektów.

Innowacja polega na:

- ❖ **wprowadzeniu *Metody Tomatisa* w odniesieniu do wybranej grupy uczniów z umiarkowanym stopniem upośledzenia umysłowego jako wspomaganie**

procesu rewalidacyjnego poprzez jej wpływ na sferę orientacyjno - poznawczą, komunikację językową, sferę emocjonalną oraz postawy społeczne

- ❖ **prowadzeniu terapii *stymulacji audio–psycho–lingwistycznej* w formie zajęć pozalekcyjnych**

Program realizowany jest w ramach projektu „*Innowacyjne metody nauczania dzieci z upośledzeniem umysłowym w powiecie lubelskim*”.

VI. ZADANIA SZKOŁY

- zapewnienie wychowankom placówki wszechstronnej pomocy wspierającej ich rozwój psychofizyczny i przygotowanie do samodzielnego funkcjonowania w najbliższym otoczeniu
- zapewnienie właściwej bazy dydaktycznej: pomieszczenia o odpowiedniej wielkości, w którym będzie się znajdował zestaw sprzętu do diagnozy i terapii *Metodą Tomatisa*, maty bądź materace oraz materiały plastyczne dla dzieci
- stwarzanie warunków niezbędnych do zapewnienia poczucia zrozumienia i akceptacji

VII. CELE PROGRAMU

Cele ogólne:

Podstawowym celem programu jest:

wspomaganie rozwoju uczniów z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności umysłowej poprzez usprawnianie czynnego słuchania

Cele szczegółowe:

- kształtowanie umiejętności analizy i percepcji bodźców zewnętrznych czyli wykorzystania i przetwarzania informacji o otaczającym świecie
- usprawnienie słuchania receptywnego (skierowanego na zewnątrz, czyli do otaczającego świata) wpływającego na zdolność koncentracji uwagi oraz rozumienie wypowiedzi otoczenia (pytań i poleceń)

- usprawnienie słuchania ekspresyjnego (skierowanego do wewnątrz, czyli kontroli własnych wypowiedzi) wpływającego na wzbogacenie zasobu leksykalnego, płynność i wyrazistość wypowiedzi oraz słuch fonematyczny
- stymulowanie rozwoju funkcji motorycznych, tzw. motoryki dużej i małej
- niwelowanie zaburzeń sfery emocjonalnej
- stymulowanie rozwoju sfery społecznej

VIII. ZAKRES TREŚCI

Charakterystyka metody

Twórcą metody *stymulacji audio - psycho – lingwistycznej (SAPL)*, nazywanej także *treningiem uwagi słuchowej* bądź *stymulacją słuchową* był francuski lekarz otolaryngolog, Alfred Tomatis. Prowadząc badania nad rolą narządu słuchu dokonał kilku zaskakujących obserwacji prowadzących w efekcie do opracowania wspomnianej wyżej metody.

Trening uwagi słuchowej opracowany przez A. Tomatisa ma na celu wyćwiczenie i usprawnienie zdolności słuchania w sposób efektywny i zorganizowany. Ćwiczenia stymulują centralny system nerwowy, a zwłaszcza te ośrodki kory mózgowej, które odpowiadają za sprawne funkcjonowanie naszego organizmu. Usprawnienie uwagi słuchowej prowadzi do zwiększonej wydajności recepcyjnej mózgu i lepszej percepcji bodźców zewnętrznych.

Stymulacja audio – psycho – lingwistyczna ma na celu usprawnianie czynnego słuchania, tj. uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej. Metoda obejmuje diagnozę oraz terapię z wykorzystaniem materiału dźwiękowego.

A. Tomatis wprowadził rozróżnienie między słyszeniem a słuchaniem. Słuchanie, czyli uwaga słuchowa, w odróżnieniu od słyszenia jest procesem aktywnym. Polega na umiejętności świadomego odbierania bodźców dźwiękowych, wydobywania sygnałów istotnych i odrzucania nieistotnych oraz czerpania z nich informacji o otaczającym świecie. Słyszenie jest funkcją zależną od stanu narządu słuchu, natomiast słuchanie jest umiejętnością rozwijającą się przez całe życie człowieka. Według francuskiego otolaryngologa słuchanie jest równoznaczne z chęcią komunikowania się z otoczeniem, czyli otwarciem się na świat zewnętrzny. Zaburzenia słuchania powodują nieprawidłowości w wykorzystywaniu i przetwarzaniu informacji. Zachodzi wówczas tylko proces recepcji dźwięku, zaburzona jest natomiast jego analiza i percepcja.

W procesie słuchania bardzo ważną rolę odgrywa również tzw. lateralizacja słuchowa. Prawidłową, fizjologiczną lateralizacją jest lateralizacja prawouszna, umożliwiająca odbieranie przede wszystkim treści wypowiedzi. Osoba o lateralizacji lewousznej, zwraca głównie uwagę na zabarwienie emocjonalne wypowiedzi. Według Tomatisa lewouszność może predysponować do występowania różnego rodzaju zaburzeń komunikacji.

Trening słuchowy przeprowadza się za pomocą urządzenia zwanego *elektronicznym uchem*, które pozwala „wyćwiczyć” ucho ludzkie w taki sposób, aby mogło pracować bez zakłóceń. Ćwiczenia stymulują centralny system nerwowy, a w szczególności korę mózgową. Terapia polega na słuchaniu odpowiednio przygotowanego materiału dźwiękowego przez specjalne słuchawki, gdzie dźwięki podawane są drogą powietrzną oraz kostną.

W stymulacji audio-psycho-lingwistycznej wykorzystuje się:

Materiał dźwiękowy

Jest to najczęściej muzyka instrumentalna (muzyka Mozarta, walce) lub muzyka wokalna (chorały gregoriańskie). Materiał muzyczny może służyć do sesji słuchania albo do powtarzania (wokalizacji) przez osobę poddawaną terapii. Wybór takiej właśnie muzyki związany jest ze szczególnym potencjałem energetyzującym dźwięków o wysokiej częstotliwości.

Opóźnienie (1) lub okres latencji

Przed wykonaniem każdej czynności istnieje pewien czas przygotowania do niej zwany latencją (jest to parametr neurologiczny). Jest to czas niezbędny do przygotowania się ucha do słuchania.

Wyprzedzenie (opóźnienie 2)

Jest to wcześniejsze dojście dźwięku drogą kostną, zanim nastąpi to drogą powietrzną. Dźwięk docierający do ucha wewnętrznego drogą kostną zostaje poddany wstępnej analizie. Jest to możliwe wówczas, gdy dana osoba decyduje się przyjąć postawę słuchania. Czas wyprzedzenia uzyskuje się poprzez opóźnienie podawania dźwięków drogą powietrzną w stosunku do drogi kostnej.

Balans

Pozwala pracować nad lateralizacją słuchową. Celem tego działania jest wzmocnienie prawousznej lateralizacji (sygnał podawany do ucha lewego jest słabszy niż sygnał podawany do ucha prawego). Lateralizacja prowadzi osobę do działania, ćwiczy więc zakończenie procesu percepcji działaniem, którym jest mowa (sterowanie lewą półkulą ma decydujące znaczenie dla mowy).

Filtry

W terapii stosuje się tzw. filtry górnoprzepustowe, pozwalające zmniejszać natężenie niskich i średnich częstotliwości sygnału, podkreślając w ten sposób wysokie częstotliwości, znajdujące się w oryginalnym sygnale. Filtrowanie wykorzystuje się aby nie oddziaływać motorycznie na całe ciało.

Programowanie i przebieg terapii w *metodzie Tomatisa*

Diagnostyka w metodzie Tomatisa obejmuje:

❖ **wywiad**

❖ **testy uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej**, które są podstawowymi testami diagnostycznymi, obejmującymi:

- ✓ **badanie uwagi słuchowej zewnętrznej**
- ✓ **badanie uwagi słuchowej wewnętrznej**
- ✓ **badanie umiejętności lokalizacji dźwięków**
- ✓ **badanie dyskryminacji wysokości dźwięków**
- ✓ **badanie lateralizacji słuchowej**

Testy uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej przeprowadza się z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu diagnostycznego.

❖ **testy dodatkowe** (psychologiczne: IQ, ocena osobowości, testy projekcyjne; *Test rodziny; Test drzewa; Testy lateralizacji*) - są pomocne w uzyskaniu pełniejszego obrazu klinicznego diagnozowanej osoby

Do wspomagania terapii pedagogiczno – logopedycznej i psychologicznej wykorzystuje się pięć programów standardowych:

Program 1

Poprawia uwagę słuchową zewnętrzną, tj. zdolność słuchania i przetwarzania dźwięków przychodzących „z zewnątrz”, czyli wypowiedzi innych osób.

Program pierwszy jest programem wyjściowym, który można wielokrotnie powtarzać.

Program 2

Program ten ma na celu zbalansowanie bodźców płynących do ucha prawego i lewego.

Program 3

Program ten jest kontynuacją programu 2. Po jego zastosowaniu pacjent powinien przyjąć postawę, w której najlepiej odbiera bodźce.

Program 4

Program ten stosuje się po zakończeniu programu 3. Ma on na celu wyrównanie pracy pomiędzy obiema półkulami mózgowymi (umożliwia lepszą wymianę informacji w obu półkulach).

Program 5

Program ma zastosowanie po ukończeniu programu 4, tj. kiedy poprawie uległa uwaga słuchowa zewnętrzna oraz istnieje równowaga pomiędzy prawą i lewą półkulą mózgu. Program ukierunkowany jest na wytworzenie lepszej, wewnętrznej jakości przetwarzania informacji oraz szybszej reakcji na świat zewnętrzny.

Oczekiwane osiągnięcia uczniów:

Zakłada się u uczniów objętych terapią metodą *stymulacji audio–psycho-lingwistycznej*:

- poprawienie zdolności koncentracji uwagi
- usprawnienie komunikacji językowej (wzbogacenie zasobu leksykalnego, wzrost rozumienia wypowiedzi otoczenia, poprawa wyrazistości wypowiedzi, pobudzenie aktywności werbalnej)
- poprawa sprawności intelektualnej poprzez wzrost jakości uczenia się
- podniesienie poziomu funkcji motorycznych (wzrost sprawności ruchowej i manualnej)
- rozwój osobowościowy i społeczny uczniów (podniesienie poziomu rozwoju emocjonalnego, uzyskanie pożądanych postaw społecznych oraz osiągnięcie właściwego poziomu energii życiowej)

Formy prowadzenia zajęć:

Indywidualna

Diagnoza z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu diagnostycznego (tj. *Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej*) będzie wykonana oddzielnie w stosunku do każdego ucznia.

W zajęciach będą uczestniczyli wszyscy uczniowie jednocześnie, korzystając z tego samego materiału dźwiękowego. Każdy uczeń będzie posiadał specjalne słuchawki, przez które dźwięki są podawane drogą powietrzną i kostną.

IX.ZASTOSOWANE ZESTAWY PROGRAMÓW W METODZIE TOMATISA

Lp.	PROGRAM	ZAKRES TREŚCI	SEM. I 2010/11	SEM. II 2010/11	SEM. I 2011/12	SEM. II 2011/12	RAZEM GODZIN
1.	Program 1	<i>Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej</i> (diagnoza wstępna)	8 g.				8 g.
		Materiał dźwiękowy do Programu 1	27 g.				27 g.
		<i>Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej</i> (diagnoza właściwa)		8 g.			8 g.
2.	Program 1 (powtórzenie)	Materiał dźwiękowy do Programu 1		24 g.	.		24 g.
		<i>Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej</i> (niezbędny do wyboru kolejnego programu)			8 g.		8 g.
1.	Program ... (program będzie wybrany w zależności od wyników uzyskanych w Teście...)	Materiał dźwiękowy do Programu ...			22 g.		22 g.
		<i>Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej</i> (niezbędny do wyboru kolejnego programu)			8 g.		8 g.
2.	Program ...	Materiał dźwiękowy do Programu ...				27 g.	27 g.
		<i>Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej</i> (do końcowej oceny efektów terapii)				8 g.	8 g.
			Razem 35 g.	Razem 32 g.	Razem 38 g.	Razem 35 g.	140 g.

Program 1

(8 godzin - *Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej*, diagnoza wstępna;

27 godzin – materiał dźwiękowy; 8 godzin - *Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej*,
diagnoza właściwa)

LICZBA GODZIN	TEMAT	UWAGI
8	Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej (diagnoza wstępna).	Przeprowadzany oddzielnie w odniesieniu do każdego ucznia
1	Muzyka niefiltrowana i muzyka skondensowana.	<i>Program 1, dzień 1</i>
1	Chorał gregoriański (głosy mieszane) i muzyka niefiltrowana.	<i>Program 1, dzień 1</i>
1	Muzyka niefiltrowana i muzyka skondensowana.	<i>Program 1, dzień 2</i>
1	Chorał gregoriański (głosy mieszane) i muzyka niefiltrowana.	<i>Program 1, dzień 2</i>
1	Muzyka niefiltrowana i muzyka skondensowana.	<i>Program 1, dzień 3</i>
1	Chorał gregoriański (głosy mieszane) i muzyka niefiltrowana (ze zmianą balansu).	<i>Program 1, dzień 3</i>
1	Muzyka niefiltrowana i muzyka skondensowana.	<i>Program 1, dzień 4</i>
1	Chorał gregoriański (głosy mieszane) i muzyka niefiltrowana (ze zmianą balansu).	<i>Program 1, dzień 4</i>
1	Muzyka niefiltrowana i chorał gregoriański (głosy mieszane) z filtrem 500.	<i>Program 1, dzień 5</i>
1	Muzyka skondensowana i chorał gregoriański ze zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 5</i>
1	Muzyka niefiltrowana i chorał gregoriański (głosy mieszane) z filtrem 500.	<i>Program 1, dzień 6</i>
1	Muzyka skondensowana i chorał gregoriański ze zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 6</i>
1	Muzyka niefiltrowana i chorał gregoriański (głosy mieszane) z filtrem 500.	<i>Program 1, dzień 7</i>
1	Muzyka skondensowana i chorał gregoriański ze zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 7</i>
1	Muzyka skondensowana i chorał gregoriański (głosy mieszane).	<i>Program 1, dzień 8</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i chorał gregoriański z filtrem 500 i zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 8</i>
1	Muzyka skondensowana i chorał gregoriański (głosy mieszane).	<i>Program 1, dzień 9</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i chorał gregoriański z filtrem 500 i zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 9</i>
1	Muzyka skondensowana i chorał gregoriański (głosy mieszane).	<i>Program 1, dzień 10</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i chorał gregoriański z filtrem 500 i zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 10</i>
1	Muzyka skondensowana i chorał gregoriański (głosy mieszane).	<i>Program 1, dzień 11</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i chorał gregoriański	<i>Program 1, dzień 11</i>

	z filtrem 500 i zmianą balansu.	
1	Muzyka skondensowana i chorał gregoriański (głosy mieszane).	<i>Program 1, dzień 12</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i chorał gregoriański z filtrem 500 i zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 12</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana.	<i>Program 1, dzień 13</i>
1	Chorał gregoriański z filtrem 500 i muzyka skondensowana ze zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 13</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana, chorał gregoriański z filtrem 500 i muzyka skondensowana ze zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 14</i>
8	Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej (diagnoza właściwa).	Przeprowadzany oddzielnie w odniesieniu do każdego ucznia

Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej zostanie ponownie przeprowadzony po zastosowaniu *Programu 1*. Będzie to właściwa diagnoza umożliwiająca określenie stopnia zaburzenia uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej. *Program 1* zostanie powtórzony po kilkutygodniowej przerwie (w zmniejszonej liczbie godzin), a uzyskane wyniki ocenią jego skuteczność i wpłyną na wybór kolejnego programu.

Program 1 (powtórzenie)

(24 godzin – materiał dźwiękowy; 8 godzin - *Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej*, diagnoza niezbędna do wyboru kolejnego programu)

LICZBA GODZIN	TEMAT	UWAGI
1	Muzyka niefiltrowana i muzyka skondensowana.	<i>Program 1, dzień 1</i>
1	Chorał gregoriański (głosy mieszane) i muzyka niefiltrowana.	<i>Program 1, dzień 1</i>
1	Muzyka niefiltrowana i muzyka skondensowana.	<i>Program 1, dzień 2</i>
1	Chorał gregoriański (głosy mieszane) i muzyka niefiltrowana.	<i>Program 1, dzień 2</i>
1	Muzyka niefiltrowana i muzyka skondensowana.	<i>Program 1, dzień 3</i>
1	Chorał gregoriański (głosy mieszane) i muzyka niefiltrowana ze zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 3</i>
1	Muzyka niefiltrowana i muzyka skondensowana.	<i>Program 1, dzień 4</i>
1	Chorał gregoriański (głosy mieszane) i muzyka	<i>Program 1, dzień 4</i>

	niefiltrowana ze zmianą balansu.	
1	Muzyka niefiltrowana i chorał gregoriański (głosy mieszane) z filtrem 500.	<i>Program 1, dzień 5</i>
1	Muzyka skondensowana i chorał gregoriański ze zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 5</i>
1	Muzyka niefiltrowana i chorał gregoriański (głosy mieszane) z filtrem 500.	<i>Program 1, dzień 6</i>
1	Muzyka skondensowana i chorał gregoriański ze zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 6</i>
1	Muzyka niefiltrowana i chorał gregoriański (głosy mieszane) z filtrem 500.	<i>Program 1, dzień 7</i>
1	Muzyka skondensowana i chorał gregoriański ze zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 7</i>
1	Muzyka skondensowana i chorał gregoriański (głosy mieszane).	<i>Program 1, dzień 8</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i chorał gregoriański z filtrem 500 i zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 8</i>
1	Muzyka skondensowana i chorał gregoriański (głosy mieszane).	<i>Program 1, dzień 9</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i chorał gregoriański z filtrem 500 i zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 9</i>
1	Muzyka skondensowana i chorał gregoriański (głosy mieszane).	<i>Program 1, dzień 10</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i chorał gregoriański z filtrem 500 i zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 10</i>
1	Muzyka skondensowana i chorał gregoriański (głosy mieszane).	<i>Program 1, dzień 11</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i chorał gregoriański z filtrem 500 i zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 11</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana.	<i>Program 1, dzień 12</i>
1	Chorał gregoriański z filtrem 500 i muzyka skondensowana ze zmianą balansu.	<i>Program 1, dzień 12</i>
8	Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej (uzyskane wyniki wpłyną na wybór kolejnego programu).	Przeprowadzany oddzielnie w odniesieniu do każdego ucznia

Wyniki uzyskane w *Teście uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej* wpłyną na wybór kolejnego programu spośród pozostałych programów standardowych przeznaczonych dla uczniów z problemami szkolnymi i zaburzeniami komunikacji językowej. W dalszej części terapii zostaną wykorzystane dwa spośród trzech programów standardowych (bądź ich kombinacja). Programy są rozpisane na 10 dni z możliwością powtórzenia określonego bloku muzyki (dnia).

Program 2

(20 godzin – materiał dźwiękowy; 8 godzin - *Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej*, diagnoza niezbędna do wyboru kolejnego programu)

LICZBA GODZIN	TEMAT	UWAGI
1	Muzyka niefiltrowana i muzyka skondensowana.	<i>Program 2, dzień 1</i>
1	Chorał gregoriański (głosy mieszane) i muzyka niefiltrowana.	<i>Program 2, dzień 1</i>
1	Muzyka niefiltrowana i muzyka skondensowana.	<i>Program 2, dzień 2</i>
1	Chorał gregoriański (głosy mieszane) i muzyka niefiltrowana ze zmianą balansu.	<i>Program 2, dzień 2</i>
1	Muzyka skondensowana i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości.	<i>Program 2, dzień 3</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i chorał gregoriański (głosy mieszane) z filtrem 500 i zmianą balansu.	<i>Program 2, dzień 3</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości.	<i>Program 2, dzień 4</i>
1	Muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości i muzyka skondensowana ze zmianą balansu.	<i>Program 2, dzień 4</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości.	<i>Program 2, dzień 5</i>
1	Muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości i muzyka skondensowana ze zmianą balansu.	<i>Program 2, dzień 5</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości.	<i>Program 2, dzień 6</i>
1	Muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości i muzyka skondensowana ze zmianą balansu.	<i>Program 2, dzień 6</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości.	<i>Program 2, dzień 7</i>
1	Muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości i muzyka skondensowana ze zmianą balansu.	<i>Program 2, dzień 7</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości.	<i>Program 2, dzień 8</i>
1	Muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości i muzyka skondensowana ze zmianą balansu.	<i>Program 2, dzień 8</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana.	<i>Program 2, dzień 9</i>
1	Muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach	<i>Program 2, dzień 9</i>

	częstotliwości i muzyka skondensowana ze zmianą balansu.	
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości.	<i>Program 2, dzień 10</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka skondensowana ze zmianą balansu.	<i>Program 2, dzień 10</i>
8	Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej (uzyskane wyniki wpłyną na wybór kolejnego programu).	Przeprowadzany oddzielnie w odniesieniu do każdego ucznia

Program 3

(20 godzin – materiał dźwiękowy; 8 godzin - *Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej*, diagnoza niezbędna do wyboru kolejnego programu)

LICZBA GODZIN	TEMAT	UWAGI
1	Muzyka niefiltrowana i muzyka wstępnie przefiltrowana.	<i>Program 3, dzień 1</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana ze zmianą balansu.	<i>Program 3, dzień 1</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości.	<i>Program 3, dzień 2</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana ze zmianą balansu.	<i>Program 3, dzień 2</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości.	<i>Program 3, dzień 3</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana ze zmianą balansu.	<i>Program 3, dzień 3</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana.	<i>Program 3, dzień 4</i>
1	Muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości i muzyka skondensowana ze zmianą balansu.	<i>Program 3, dzień 4</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości.	<i>Program 3, dzień 5</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i chorał gregoriański ze zmianą balansu i filtrem 500.	<i>Program 3, dzień 5</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana ze zmianą balansu i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości.	<i>Program 3, dzień 6</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i chorał gregoriański ze zmianą balansu i filtrem 500.	<i>Program 3, dzień 6</i>

1	Muzyka wstępnie przefiltrowana ze zmianą balansu i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości.	<i>Program 3, dzień 7</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i chorał gregoriański ze zmianą balansu i filtrem 500.	<i>Program 3, dzień 7</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana ze zmianą balansu i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości.	<i>Program 3, dzień 8</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana.	<i>Program 3, dzień 8</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana ze zmianą balansu i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości.	<i>Program 3, dzień 9</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana.	<i>Program 3, dzień 9</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana ze zmianą balansu i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości.	<i>Program 3, dzień 10</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana.	<i>Program 3, dzień 10</i>
8	Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej (uzyskane wyniki wpłyną na wybór kolejnego programu).	Przeprowadzany oddzielnie w odniesieniu do każdego ucznia

Program 4

(20 godzin – materiał dźwiękowy; 8 godzin - *Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej*)

LICZBA GODZIN	TEMAT	UWAGI
1	Muzyka niefiltrowana i muzyka wstępnie przefiltrowana (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 1</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 1</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 2</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 2</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 3</i>

1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 3</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka skondensowana (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 4</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 4</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka skondensowana (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 5</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 5</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka skondensowana (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 6</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 6</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana przetworzona z filtrem 6000 (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 7</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana ze zmianą balansu.	<i>Program 4, dzień 7</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana przetworzona z filtrem 6000 (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 8</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana ze zmianą balansu.	<i>Program 4, dzień 8</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka skondensowana (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 9</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka niefiltrowana (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 9</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka skondensowana (ze zmianą balansu).	<i>Program 4, dzień 10</i>
1	Muzyka wstępnie przefiltrowana i muzyka wzmocniona w poszczególnych pasmach częstotliwości (ze zmianą balansu)..	<i>Program 4, dzień 10</i>
8	Test uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej.	Przeprowadzany oddzielnie w odniesieniu do każdego ucznia

X. SPOSÓB EWALUACJI

W ocenie efektów terapii *metodą Tomatisa* będą wykorzystane następujące narzędzia ewaluacyjne:

1. **Wywiad** z rodzicami (obecnie zgłaszane problemy oraz dotychczasowy rozwój dziecka)
2. **Diagnoza z uczniem**, opracowana na podstawie:

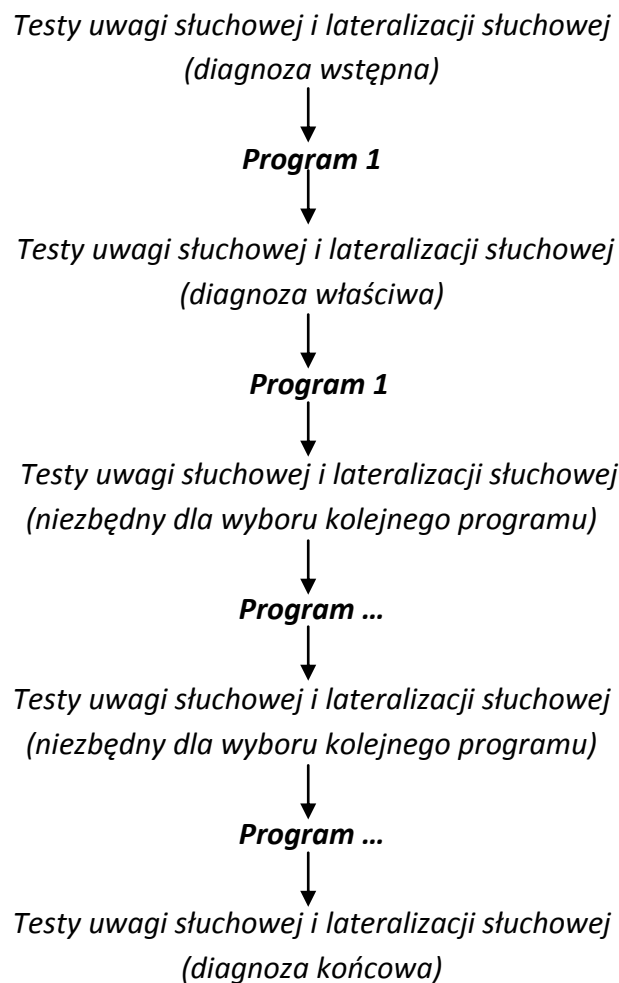
❖ **Testów uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej**, które są podstawowymi narzędziami diagnostycznymi w metodzie *stymulacji audio-psycho-lingwistycznej*; w ich skład wchodzi:

- **badanie uwagi słuchowej zewnętrznej** określające zdolność słuchania i przetwarzania dźwięków przychodzących „z zewnątrz”, czyli umiejętność słuchania wypowiedzi innych osób
- **badanie uwagi słuchowej wewnętrznej**, które określa umiejętność słuchania dźwięków „wewnętrznych”, czyli własnego głosu i mowy
- **badanie umiejętności lokalizacji dźwięków** odbywające się równocześnie z badaniem uwagi słuchowej wewnętrznej
- **badanie dyskryminacji wysokości dźwięków** (tzw. selekcji dźwięków)
- **badanie lateralizacji słuchowej** jest najtrudniejszym z testów diagnostycznych, oceniającym lateralizację słuchową w zakresie kontroli słuchowej czyli umożliwia określenie, którym uchem badana osoba kontroluje własne wypowiedzi

Testy uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej będą przeprowadzone przed rozpoczęciem terapii, po zastosowaniu *Programu 1* oraz po każdej kolejnej sesji, łącznie pięciokrotnie. Pierwsze badanie, czyli diagnoza wstępna ma określić charakter i zakres nieprawidłowości. W/w testy są trudnymi badaniami, wymagającymi ścisłej współpracy osoby badanej z badającym. Umiarkowany stopień upośledzenia uczniów i wynikające z niego zaburzenia mogą wpłynąć negatywnie na wyniki badań. Z tego powodu *Testy* będą wykonane ponownie po pierwszym zastosowaniu *Programu 1* (powinno wówczas ulec poprawie uwaga słuchowa zewnętrzna). Aby w pełni ocenić wpływ programu wyjściowego na uczniów będzie on powtórzony, a *Testy* wykonane ponownie.

Do oceny efektów terapii *metodą Tomatisa* będą brane pod uwagę wyniki uzyskane przez poszczególnych uczniów w badaniu początkowym oraz końcowym. Pozostałe badania mają na celu zastosowanie właściwego programu spośród programów standardowych.

Schemat wykonywania kolejnych badań w ramach *Testów uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej*:

❖ **Karty Objawów zaburzeń uwagi słuchowej**

W związku z możliwością wystąpienia trudności w przeprowadzeniu *Testów uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej* (trudności w zrozumieniu instrukcji, błędne wykonywanie poleceń) do oceny uwagi słuchowej zostanie wykorzystana również karta *Objawów zaburzeń uwagi słuchowej*. Karta będzie uzupełniana wspólnie przez nauczycieli pracujących z uczniami zakwalifikowanymi do *stymulacji audio-psycho-lingwistycznej* na spotkaniach *Zespołów klasowych* (przed rozpoczęciem terapii oraz po jej zakończeniu).

❖ **Testów dodatkowych**

Oceny osobowości oraz testy projekcyjne, *Test rodziny* i *Test drzewa* zostaną wykonane przez psychologa szkolnego w ramach zajęć psychoterapii i terapii indywidualnej.

Testy lateralizacji będą przeprowadzone na zajęciach kompensacyjno – wyrównawczych przez nauczycieli rewalidatorów.

Szczegółowe informacje nt. rozwoju umysłowego uczniów będą uzyskane na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydawanego przez poradnię psychologiczno – pedagogiczne (zawierające m. in. badanie psychologiczne i pedagogiczne).

- 3. Ankieta** uzupełnianej przez nauczycieli przycujących z uczniami objętymi terapią *metodą Tomatisa*.

Ewaluacja będzie dokonywana dwukrotnie, na początku i pod koniec realizacji projektu.

Informacje dotyczące ogólnych założeń *Metody Tomatisa*, stosowanej diagnostyki oraz programowania i przebiegu terapii opracowano na podstawie:

- ❖ materiałów szkoleniowych:

„Metoda Tomatisa, stymulacja audio – psycho – lingwistyczna”
pod redakcją dr J. Ratyńskiej (Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu w Warszawie)

❖ publikacji Z. M. Kurkowskiego:

„Stymulacja audio-psycho-lingwistyczna – Metoda Tomatisa”

Audiofonologia 2001, t. 19

KARTA WDROŻENIA INNOWACJI

Tytuł innowacji:

**„Metoda Tomatisa jako wspomaganie rozwoju uczniów
z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności umysłowej.”**

1. INFORMACJE O SZKOLE:

- Nazwa szkoły : *Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Bystrzycy*
- Adres szkoły: *Bystrzyca 92 20 – 258 Lublin 62*
- Telefon : *81-7510790*
- E-mail: *sosw-bystrzyca@tlen.pl*
- Imię i nazwisko dyrektora: *Jerzy Banaszek*
- W przypadku Zespołu Szkół podać typ szkoły, w której będzie wprowadzana innowacja:

Szkoła Podstawowa, Gimnazjum Specjalne, Szkoła Przystosowująca do Pracy

2. INFORMACJE DOTYCZĄCE AUTORÓW INNOWACJI:

Imię i nazwisko	Kwalifikacje zawodowe	Zajmowane stanowisko w szkole
Beata Celuch - Kwiecień	mgr pedagogiki specjalnej w zakresie rewalidacji upośledzonych umysłowo; ukończone podyplomowe studia logopedyczne; certyfikat ukończenia szkolenie dającego uprawnienia do prowadzenia terapii <i>Metodą Tomatisa</i>	nauczyciel rewalidator

- Autorzy ukończyli formy doskonalenia w zakresie działalności innowacyjnej:
TAK/NIE

- Autorzy innowacji deklarują chęć udziału w formach doskonalenia poświęconych tej tematyce: TAK/NIE
- Jeśli tak, proszę wpisać jaka tematyka z tego zakresu byłaby państwu przydatna? Z zakresu wprowadzenia specjalizacji programowych i tworzenia innowacji.
- Autorzy posiadają doświadczenie w zakresie prowadzenia działalności innowacyjnej: TAK/NIE

3. INFORMACJE DOTYCZĄCE OPRACOWANIA INNOWACYJNEGO

1) Rodzaj innowacji: *metodyczna*;

stymulacja rozwoju uczniów z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności umysłowej z wykorzystaniem *Metody Tomatisa*, uzupełniającej prowadzone dotychczas oddziaływania rewalidacyjne i wspomagającej ich skuteczność

2) Zakres innowacji:

- Kto zostaje objęty : *uczniowie z umiarkowanym stopniem upośledzenia umysłowego, u których dotychczasowe formy oddziaływań rewalidacyjnych nie przyniosły zadowalających efektów, i u których zdiagnozowano zaburzenie uwagi słuchowej (pojęcie wprowadzone przez twórcę metody) powodujące nieprawidłowości w wykorzystywaniu i przetwarzaniu informacji oraz obniżające poziom funkcjonowania człowieka w otoczeniu*
- Zajęcia edukacyjne, które obejmuje innowacja: *diagnoza i terapia Metodą Tomatisa, w łącznym wymiarze 140 godzin będą prowadzone w odniesieniu do jednej, 8-osobowej grupy uczniów;*
w I sem. r. szk. 2010/11 na zajęcia przewidziano 35 godzin (8 godz. diagnozy i 27 godz. terapii), w II sem. r. szk. 2010/11 - 32 godz. (8g. diagnozy i 24 godz. terapii), w I sem. r. szk. 2011/12 zajęcia będą obejmowały 38 godz. (16 godz. diagnozy i 22 godz. terapii, a w II sem. r. szk. 2011/12 - 35 godz. (8 godz. diagnozy i 27 godz. terapii);
- Czas trwania innowacji: *wrzesień 2010 – marzec 2012*
- Przyczyny powstawania innowacji:
 - *poszerzenie zakresu oddziaływań terapeutycznych placówki w odniesieniu do uczniów z umiarkowanym stopniem upośledzenia umysłowego*

- zwiększenie skuteczności terapii pedagogicznej, logopedycznej i psychologicznej (podniesienie jakości uczenia się, rozwój zdolności komunikacyjnych i językowych, poprawa jakości zachowań społecznych)
 - podniesienie efektywności procesu kształcenia i wychowania
- Na czym polega nowatorstwo opracowania:

Opisywana innowacja pedagogiczna wychodzi poza *Podstawę programową kształcenia ogólnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym*, jednak jest spójna z zawartymi w niej celami edukacyjnymi. Uzupełniając i wspomagając proces rewalidacyjny wpłynie na podniesienie poziomu ogólnego funkcjonowania uczniów z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności umysłowej.

Wprowadzenie innowacji zostało poprzedzone konsultacjami z innymi nauczycielami placówki - w ramach spotkań *Zespołów klasowych* - nad zasadnością zastosowania *Metody Tomatisa* w odniesieniu do w/w uczniów.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Bystrzycy zapewnia odpowiednie warunki kadrowe i organizacyjne, niezbędne do realizacji planowanych działań innowacyjnych.

Przewidywane efekty :

Po realizacji zadań wynikających z programu innowacji uczeń powinien:

- mieć lepszą zdolność koncentracji uwagi
- sprawniej komunikować się werbalnie z otoczeniem, tzn. mieć bogatszy zasób leksykalny, lepiej rozumieć wypowiedzi otoczenia, posługiwać się językiem w różnych sytuacjach komunikacyjnych
- lepiej przyswajać wiadomości o otaczającym świecie oraz nabywać umiejętności szkolne poprzez wzrost jakości uczenia się
- osiągnąć wyższy poziom sprawności ruchowej, manualnej i grafomotorycznej
- wykazywać pozytywne zmiany dotyczące funkcjonowania społecznego poprzez podniesienie poziomu rozwoju emocjonalnego, uzyskanie pożądanych postaw społecznych oraz osiągnięcie właściwego poziomu energii życiowej

3) Sposoby ewaluacji:

- ❖ **Wywiad** z rodzicami
- ❖ **Diagnoza z uczniem**, opracowana na podstawie:
 - *Testów uwagi słuchowej i lateralizacji słuchowej*, będących podstawowymi narzędziami diagnostycznymi w metodzie *stymulacji audio-psycho-lingwistycznej*
 - *Karty objawów zaburzeń uwagi słuchowej*
 - Testów dodatkowych
- ❖ **Ankieta** uzupełniana przez nauczycieli pracujących z uczniami objętymi terapią *metodą Tomatisa*

4) Finansowanie innowacji

Realizacja programu „*Metoda Tomatisa jako wspomaganie rozwoju uczniów z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności umysłowej*” będzie finansowana w ramach projektu EFS PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI „Innowacyjne metody nauczania dzieci z upośledzeniem umysłowym w powiecie lubelskim” realizowanego w ramach priorytetu III (wysoka jakość systemu oświaty), działania 3.3. (poprawa jakości kształcenia), poddziałania 3.3.4. (modernizacja treści i metod kształcenia – projekty konkursowe).

Innowacja wymaga dodatkowego finansowania przez organ prowadzący (140 godzin).

2,5 godz. x 56 tygodni = 140 godzin

Zajęcia *metodą Tomatisa* obejmują diagnozę i terapię. Specyfika terapii polega m. in. na ciągłości poszczególnych sesji (codzienne słuchanie odpowiednio dobranego materiału muzycznego) oraz zachowaniu przerw między poszczególnymi sesjami. Z tego powodu zajęcia obejmujące terapię, czyli składające się na daną sesję będą odbywały się codziennie przez okres 2-3 tygodni w każdym semestrze (zgodnie z punktem IX, str. 10).